ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI VAZIRLIGI

O‘zbekiston Milliy Pedagogika Universiteti

13.00.00 Pedagogika fanlari
13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta’limotlar tarixi
13.00.02 Ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo‘yicha)
13.00.03 Maxsus pedagogika
13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg‘ulotlari nazariyasi va metodikasi
13.00.05 Kasb-hunar ta’limi nazariyasi va metodikasi
13.00.06 Elektron ta’lim nazariyasi va metodikasi (ta’lim sohalari va bosqichlari bo‘yicha)
13.00.07 Ta’limda menejment
13.00.08 Maktabgacha ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
07.00.00 Tarix fanlari
19.00.00 Psixologiya fanlari
01.00.00 Fizika-matematika fanlari
02.00.00 Kimyo fanlari
03.00.00 Biologiya fanlari
09.00.00 Falsafa fanlari
10.00.00 Filologiya fanlari
11.00.00 Geografiya fanlari

№1
2026

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI

Elektron nashr. 326 sahifa,
5-yanvar, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:
Karimova E’zoza Gapirjanovna – O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta’limi vaziri

BOSH MUHARRIR O‘RINBOSARI:
Ibragimova Gulsanam Ne’matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A’ZOLARI
Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G‘.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg‘izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma’murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo‘ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog‘iston)
Rejep O‘zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta’lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
G‘afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD),dotsent
Doniyorov S. M. –“Yangi O‘zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O‘zbekiston Respublikasida xizmat ko‘rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo‘yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta’limi boshqarmasi boshlig‘ining birinchi o‘rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo‘limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o‘g‘li – Pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ
Hamkorlarimiz: O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta’limi vazirligi, O‘zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:
Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:
Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:
Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician
Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician
Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor
Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Shermuhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor
Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)
Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)
Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)
Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)
Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)
Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)
Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor
Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)
Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor
Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor
Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service
Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor
Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)
Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor
Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)
Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor
Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics
Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor
Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region
Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences
Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:
Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:
- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):
- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Talabalarda tolerantlikni shakllantirish zarurati va samaradorligi.... 28
Bafayev Muxiddin Muxammadovich

Muhandislik grafikasi bo'yicha raqamli kompetensiyalarni shakllantirishda grafik dasturlardan foydalanish metodikasini yaratish.... 34
Axmatova Asila Akmaljon qizi

Investigation on the Efficacy of Pedagogical Approaches in Virtual Learning.... 37
Burkhonova Zarafruz Qobilovna, Makhmudov Shaxboz Muzzafarovich

The Role of Input And Interaction in Second Language Acquisition.... 40
Dilorom Poyonova

Muhandislik yo'nalishida kartografiya fanini integratsiyalashgan holda o'qitish.... 45
Kazakbayeva Muxabbat Turabayevna

Incorporation of Moocs Into the Digital Educational Framework for the Development of Professional Speech Culture.... 49
Kudrat-Zoda Kamola Alisherovna

Pedagogical Strategies for Enhancing Students' Creative Thinking Throughout the Learning Process.... 52
Makhmudova Ugiloy Baxtiyarovna

Kognitiv yondashuv asosida bo'lajak o'qituvchilarning media savodxonligini rivojlantirish.... 57
Mirzayeva Mayramxon Zaynobiddinovna

Transformatsion yondashuv asosida bo'lajak o'qituvchilarning sun'iy intellekt savodxonligini rivojlantirish.... 61
Mirzayeva Ziyoda Uktamjonovna

Maktabgacha yoshdagi bolalarni tanqidiy fikrlashga o'rgatish.... 65
Qurbonboyeva Gulnoza Mahmud qizi

An Online Service that Integrates Up-To-Date Content From Well-Known Mooc Platforms.... 68
Rakhimberdiyev Rustam Abdunasirovich, Abdurahmonova Osiyo Jahongirovna

The Fourth Phase of Distance Education: Integrated Technologies and Moocs.... 71
Rahimberdiyev Rustam Abdunasirovich, TaranenkoTatyana Viktorovna

Gamifikatsiya orqali iqtidorli o'quvchilarning o'quv motivatsiyasini oshirish.... 74
Rustamova Manzura Mirkamolovna, Xaytbayeva Malika Qobil qizi

Boshlang'ich ta'lim fanlarini didaktik o'yinlar orqali tushuntirish.... 77
Rustamova Manzura Mirkamolovna, Shomaxsudova Diyora Dilshod qizi

O'smirlar orasida alkogolizm, giyohvandlik va toksikomaniya profilaktikasi.... 80
Sh. F. Mustafayeva

Educational Physics Experiments: Methods and Didactic Strategies for Developing Critical Thinking in Students.... 85
Turayev Alimjan Bahriddinovich

The Problems of Remote Learning Technology and Global Trends in University Education Development.... 88
Tursunov Begzod Sherzodovich, Shukurova Madina

A Case Study of Humanities Disciplines Using Massive Open Online Courses as a Resource for Blended Learning.... 91
Tursunov Begzod Sherzodovich, Eshkabilov Kodirali Davlatmuratovich

Modern Education and Training Practices for Future Dentists.... 94
Turumova Marjona Bahodirovna

Kommunikativ yondashuv asosida nutqiy kompetensiyani shakllantirish.... 98
Tuxtayeva Mehriyo Shavkatovna

Maktabgacha ta'lim jarayonida mutaxassislik fanlarini oʻqitishda zamonaviy pedagogik yondashuvlar: amaliy muammolar va ularning innovatsion yechimlari 102
Xabibulayeva Shaxrizoda Oʻktam qizi

Maktabgacha ta'lim yoʻnalishi talabalarda nutq oʻstirish darslari orqali Soft Skills koʻnikmalarini rivojlantirishning nazariy pedagogik psixologik asoslari 106
Xoldarova Mubina Qudratbek qizi

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida rivojlantiruvchi muhit va uning turlari 110
Xolmirzayeva Oʻgʻiloy Murotali qizi

Развитие компетенций студентов-биологов в изучении языков 114
Абдуллаева Нигора Курбановна

Формирование интереса и повышение эффективности школьного урока физической культуры 118
Мукимов Олим Эргашевич

Incorporation of Massive Open Online Courses Into the Higher Education Framework 122
Rakhimberdiyev Rustam Abdunasirovich, Nasrullayev Javlonbek Tal'atjonovich

Совершенствование инновационной методики социально-педагогической деятельности будущих педагогов в полилингвальной среде с использованием искусственного интеллекта 125
Хужаниязова Гузаль Юлдашевна

Boʻlajak boshlangʻich sinf oʻqituvchilarining kreativ faoliyatini xalq ogʻzaki ijodi asosida rivojlantirish 130
Abduraximova Muxabbat Allayevna

Boshlangʻich sinf matematika darslarida oʻrganiladigan nostandart masalalar 133
Karimova Kunduz Ruzibayevna, Yoʻldosheva Tojigul Ulugʻbek qizi

Video-marketingning iste'molchilar jalb qilinishiga ta'siri: Tiktok va Youtube misolida 138
Rustamova Ma'mura Asqar qizi

Maktabgacha yoshdagi bolalarning kognitiv jarayonlarini diagnostika qilish 141
Shorustamboyeva Shahnoza Ulugʻbekovna

The use of Visualization Technology as a New Trend in Teaching the English Language 144
Tursunoy Ortiqova

Didaktik drama asosida kasbiy kompetensiyalarni shakllantirishda narrativ yondashuvning asosiy tushunchalari tahlili 149
Xolbayeva Dildora Azizovna, Sadiyeva Shaxnoza Xusanovna

Tibbiyot oliy ta'lim muassasalarida biokimyo fanini oʻqitishda work-based learning metodikasini qoʻllash .. 153
Mamadaliyeva Zarina Raxmat qizi

Boʻlajak shifokorlarni tibbiy amaliyotga tayyorlash metodikasini takomillashtirish 156
Murtazayeva Nasiba Komiljonovna

Autizm spektri buzilishi boʻlgan bolalar uchun inklyuziv ta'limni tashkil etish 159
Xusnidinova Saodat

Muloqot madaniyati asosida liderlik fazilatlarini shakllantirishning samarali usullari 163
Djumayeva Dildora Isroilovna

Integrating Quizlet, Kahoot, and Padlet Into Vocabulary Instruction: An Experimental Study With Undergraduate Philology Students 167
Inoyatova Umida Boxadir kizi

Advantages and Disadvantages of Teaching Students Via Competent Based Approach in Order to Improve Their Listening and Speaking in Finland 171
Abdukhakimova Kamola Akmalovna, Rahmatova Mohijahon Ahmad qizi

Kimyo ta'limida iqlim oʻzgarishlariga oid ilmiy ma'lumotlar asosida qaror qabul qilish kompetensiyasini rivojlantirish 175
Akbarova Saidaxon Rustamovna

Tibbiyot oliy ta'limida pediatriya talabalari klinik fikrlashini rivojlantirishda muammoli ta'lim metodlarining roli 180
Atadjanova Shaira Xalilovna, Umarkulov Muxtorali Islomkulovich

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Individual ta'lim muhiti asosida bo'lajak maktabgacha ta'lim tarbiyachilarini kasbiy-metodik tayyorlashni takomillashtirish 185
Azamatova Dildora Shuxrat qizi

Boshlang'ich ta'lim-tarbiya tizimida raqamli ta'limni joriy etishning innovatsion yondashuvlari va samaradorlik omili 189
Babayeva Dilnoz Xaydarovna

O'qish savodxonligini oshirishda xalqaro tadqiqotlarning o'rni (PISA va PIRLS) 192
Barakayeva Shahnoza Fazliddin qizi

Yosh rahbarlarda boshqaruv stressining namoyon bo'lishi va boshqaruv faoliyatiga moslashuv muammolari: ta'lim tizimi sharoitida psixologik holat tahlili 195
Djavgarova Dilfuza Shuxrat qizi

Sun'iy intellekt va katta ma'lumotlardan foydalanish asosida oliy ta'lim muassasalarida boshqaruv samaradorligini oshirish strategiyalari 199
Duvlayeva Nozigul Xolmuxammat qizi

Enhancing English Learners' Pronunciation Through AI-Based Language Applications 203
Egamova Munisa Khakim kizi

Maktab ta'lim tizimining dars jarayonlarida elektron qo'llanmalardan samarali foydalanish 208
Kodirov Akbar Shuxratovich

Improving the Methodology of Teaching Biochemistry in Medical Higher Education Institutions Through Virtual Laboratory Tools 213
Mamadaliyeva Zarina Rakhmat kizi

O'smirlarda kommunikativ tolerantlik muammosining nazariy-metodologik asoslari 218
Mirsidikova Aziza Mirvohidovna

Boshlang'ich sinf o'quvchilarining sog'lom turmush tarzini tashkil etishning nazariy asoslari 221
Muxtorova Xusnidaxon Abdug'oporovna

Improving the Theoretical and Methodological Foundations for Integrating Generative Artificial Intelligence Technologies Into English Language Teaching in Higher Education 226
Nigmatova Nozimakhon Ulugbek kizi

Maktabgacha ta'lim va oila hamkorligi: zamonaviy yondashuvlar va ilmiy asoslar 229
Omondavlatova Diyora Otabekovna

Oliy ta'lim muassasalarida iqtidorli talabalarning ilmiy va ijodiy kompetensiyalarini aniqlashga yo'naltirilgan axborot tizimini yaratish 233
Ovxunov Iqboljon Abdunabiyevich, Ro'zimatova Saidaxon Abdivoxid qizi

O'quvchilarni o'zbek xalq og'zaki ijodi namunalari vositasida vatanparvarlik ruhida tarbiyalash pedagogik muammo sifatida 237
Qodirqulov Nodirbek Hamroqul o'g'li

Oliy ta'lim tizimida talaba-qizlarning kasbiy, madaniy va kommunikativ faoliyatlarini samarali tashkil etish 242
Qurbonova G. M.

Kasbiy tayyorgarlik jarayonida refleksiv yondashuvning metodologik asoslari 245
Raxmatova Shaxnoza Oybek qizi

Inkluziv ta'limda pedagogik diagnostika: maxsus ehtiyojli o'quvchilarning o'quv yutuqlarini baholash 248
Norqobilova Rayxona Davlatovna

Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilarining umummadaniy kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyalari 252
Saidova Nigora Olimovna, Jo'rayeva Nilufar Rustamjon qizi

Pedagogical Strategies for Enhancing Students' Creative Thinking Throughout the Learning Process 254
Shaymatova Aziza

Dasturiy-metodik majmuani ishlab chiqish bosqichlari hamda pedagogik talablar 259
Soliyeva Gavharoy Yodgorjon qizi

Nutq kamchiliklarini bartaraf etishda maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarda pedagogik metod va o'yinlarning samaradorligi 265
Suyarova Orzigul Sodiq qizi

Yoshlarni nikohga tayyorlashda shaxsiy omillar va psixologik yetuklik 269
Toʻxtamatova Nargizaxon Abdullayevna, Buranova Sevara Sa'dullayevna

Oʻzbekiston umumiy oʻrta ta'lim tizimida rahbarlarning liderlik kompetensiyalarining hozirgi holatini diagnostika qilish 273
Taylakova Dilnoza Norbekovna, Latifova Mavjuda Xurramovna

Ta'limga oʻqib tushunishni sun'iy intellekt bilan integratsiya qilish imkoniyatlari va pedagogik strategiyalari 276
Umarov Bahrom Norboyevich

Talabalar mobilligi jarayonida pedagogik qoʻllab-quvvatlash mexanizmlari 281
Xabibullayev Alimardon Xidoyatillayevich

Boʻlajak boshlangʻich sinf oʻqituvchilarni tayyorlashda kompetensiyaviy yondashuvning roli va ahamiyati 286
Yoʻldosheva Iqbol Bekboʻlsin qizi

Boshlangʻich sinflarda chet tilini oʻrganishning ahamiyati va undagi zamonaviy yondashuvlar 289
Yoqubjonova Mohlaroyim Abdumalik qizi

Oʻsmir shaxsida refleksiyani shakllanishida ota-ona munosabatlarning ta'siri 292
Yulchiboyeva Dilfuza Ergashevna

Boshlangʻich ta'limda geymifikatsiya orqali til kompetentligini rivojlantirish 297
Zokirova Sohiba Muxtoraliyevna, Nurmuhammedova Dilshoda Zaynobiddin qizi

Профессиональная этика педагога высшего учебного заведения 302
Журабекова Хабиба Мадаминовна

Ortodontiyada mioterapiya: miogimnastik dentoalveolyar apparatlarni qoʻllashning taqqoslama tavsifi 305
Tursunov Begzod Sherzodovich, Sayfulayeva Aziza Anvarovna

Музейная педагогика на уроках воспитания в средней школе: методика включения музейных практик в процесс обучения и воспитания подростков 308
Умрихина Виктория Игоревна

21St Century Dental Innovation Technologies: An Overview 314
Khojimurodov Burkhon Ravshanovich

Цели и задачи педагогических систем, основанных на конструктивизме в общеобразовательных школах 317
Шарипова Шаҳноза Шавкат кизи

Способы повышения мотивации учащихся при изучении русского языка 321
Эшонкулов Хамрокул Маматкулович

INDIVIDUAL TA'LIM MUHITI ASOSIDA BO'LAJAK MAKTABGACHA TA'LIM TARBIYACHILARINI KASBIY-METODIK TAYYORLASHNI TAKOMILLASHTIRISH

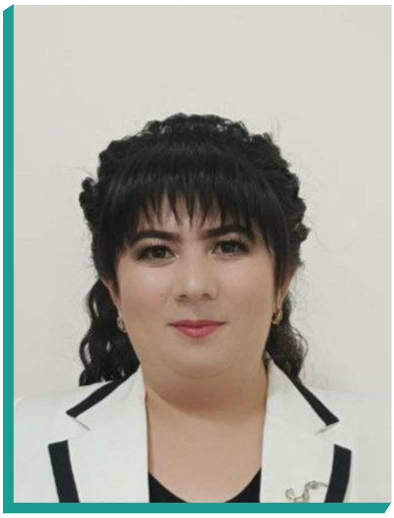

Azamatova Dildora Shuxrat qizi
Chirchiq davlat pedagogika universiteti,
Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim nazariyasi
va amaliyoti kafedrasi katta o'qituvchisi
ORCID: 0009-0006-9076-6422

Annotatsiya: Maqolada individual ta'lim muhiti sharoitida bo'lajak maktabgacha ta'lim tarbiyachilarining kasbiy-metodik tayyorgarligini takomillashtirish masalalari yoritilgan. Tadqiqotda kasbiy motivatsiya, metodik kompetensiya va pedagogik ijodkorlikni shakllantirishning nazariy-metodik asoslari tahlil qilingan. Ta'lim mazmuni pedagogik jihatdan moslashtirilgan ijtimoiy tajriba sifatida asoslab berilgan hamda pedagogik loyihalash va individuallashtirilgan ta'limning kasbiy tayyorgarlikdagi o'rni ochib berilgan. Psixologik-pedagogik va xususiy metodik fanlarning bo'lajak tarbiyachilar kasbiy tayyorgarligini ta'minlashdagi ahamiyati yoritilgan. Tadqiqot natijalari individual ta'lim muhitini joriy etish bo'lajak tarbiyachilarning kasbiy-metodik kompetensiyalarini rivojlantirishga xizmat qilishini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, bo'lajak tarbiyachi, kasbiy-metodik tayyorgarlik, individual ta'lim muhiti, pedagogik loyihalash, pedagogik texnologiyalar, kasbiy kompetensiya.

Abstract: The article examines the issues of improving the professional and methodological training of future preschool teachers in the context of an individual educational environment. The theoretical and methodological foundations for developing professional motivation, methodological competence, and pedagogical creativity are analyzed. The role of pedagogical design and individualized learning in professional training is substantiated. The importance of psychological-pedagogical and methodological disciplines in ensuring the professional readiness of future preschool educators is highlighted.

Key words: preschool education, future educator, professional and methodological training, individual educational environment, pedagogical design, pedagogical technologies, professional competence.

Аннотация: В статье рассматриваются вопросы совершенствования профессионально-методической подготовки будущих воспитателей дошкольного образования в условиях индивидуальной образовательной среды. Проанализированы теоретико-методические основы формирования профессиональной мотивации, методической компетентности и педагогического творчества. Обоснована роль педагогического проектирования и индивидуализации обучения в системе профессиональной подготовки. Показано значение психолого-педагогических и частно-методических дисциплин в формировании профессиональной готовности будущих воспитателей дошкольного образования.

Ключевые слова: дошкольное образование, будущий воспитатель, профессионально-методическая подготовка, индивидуальная образовательная среда, педагогическое проектирование, педагогические технологии, профессиональная компетентность.

KIRISH

Bugungi kunda maktabgacha ta'lim tizimida raqobatbardosh, zamonaviy pedagogik texnologiyalarni puxta egallagan tarbiyachilarni tayyorlash dolzarb masalalardan biri hisoblanadi. Ta'lim jarayonini individuallashtirish, bo'lajak tarbiyachilarning kasbiy-metodik tayyorgarligini rivojlantirish orqali ularning pedagogik faoliyatga tayyorligini oshirish muhim ahamiyat kasb etadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Oʻzbekiston Resrublikasi oliy ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish Konsepsiyasida Oliy ta'lim bilan qamrovni kengaytirish, oliy ma'lumotli mutaxassislar tayyorlash sifatini oshirish boʻyicha belgilangan tadbirlarda talabalarning ta'lim jarayonida individualligini oshirish borasida quyidagi shora-tadbirlarini alohida ta'kidlab oʻtish mumkin:

-individual ta'lim trektoriyalariga asoslangan, talabalarda kreativ fikrlash, amaliy koʻnikmalarni shakllantirishga qaratilgan oʻquv rejalar ishlab chiqish orqali talabalar qiziqishlari hamda kadrlar buyurtmachilari ehtiyojlariga muvofiq ta'lim dasturlarini shakllantirish, ularni tasdiqlash boʻyicha oliy ta'lim muassasalariga bosqichma-bosqich akademik mustaqillik berish;

-mustaqil ta'lim soatlari ulushini oshirish, talabalarda mustaqil ta'lim olish, tanqidiy va ijodiy fikrlash, tizimli tahlil qilish, tadbirkorlik koʻnikmalarini shakllantirish, oʻquv jarayonida kompetensiyalarni kuchaytirishga qaratilgan metodika va texnologiyalarni joriyetish, oʻquv jarayonini amaliy koʻnikmalarni shakllantirishga yoʻnaltirish, bu boradaoʻquv jarayonigaxalqaro ta'lim standartlarigaasoslangan ilgʻor pedagogik texnologiyalar, oʻquv dasturlari vaoʻquv-uslubiy materiallarni keng joriy etish [1].

Boʻlajak maktabgacha ta'lim tarbiyachilarining kasbiy-metodik tayyorgarligi ularning kasbiy kompetensiyalarini shakllantirishga qaratilgan uzluksiz jarayon hisoblanadi. Individual ta'lim muhiti talabalarning shaxsiy imkoniyatlari va ehtiyojlarini hisobga olgan holda oʻquv jarayonini tashkil etish imkonini beradi[8]. Bunda pedagogik loyihalash, innovatsion metod va texnologiyalardan foydalanish muhim ahamiyatga ega [2,6].

Psixologik-pedagogik va xususiy metodik fanlar boʻlajak tarbiyachilarda bolalarning yosh va individual xususiyatlarini hisobga olgan holda ta'lim-tarbiya jarayonini samarali tashkil etish koʻnikmalarini shakllantiradi [3,7].

Individuallashtirish jarayoni mexanizmlarini tadqiq qilish shuni koʻrsatdiki, inson rivojining yoʻnalishi shaxsga xos xususiyatlarga ega. Shaxs rivoji – bu tashqi omillar ta'siri emas, balki shaxsning oʻzi harakatga kelishi, ya'ni u turli munosabatlarga chuqur jalb etilgan holda rivojlanadi.

"Individuallashtirish jarayoni mexanizmlarini tadqiq qilish shuni koʻrsatdiki, inson rivojining yoʻnalishi shaxsga xos xususiyatlarga ega" [7].

Shaxs shakllanishining asosiy sharti – insonning shunday faoliyatga jalb etilishidirki, bunda u oʻzi uchun hayotiy ahamiyatga ega muammolarni hal etishi, bu jarayonda ichki qayta qurilishni boshdan kechirishi, hamda koʻp tomonlama munosabatlarga kirishi talab etiladi [3].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotning maqsadi – individual ta'lim muhiti asosida boʻlajak maktabgacha ta'lim tarbiyachilarining kasbiy-metodik tayyorgarligini takomillashtirish imkoniyatlarini ilmiy asoslashdan iborat.

Tadqiqot jarayonida ilmiy adabiyotlarni tahlil qilish, taqqoslash, umumlashtirish, pedagogik modellashtirish va nazariy tahlil metodlaridan foydalanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Ta'lim jarayonidagi individuallashtirishni pedagogik jarayon sifatida tasavvur etish mumkin, u ichki va tashqi jihatlarining oʻzaro bogʻliqligi va bir-biriga ta'siri bilan xarakterlanadi. Demak, individuallashtirishni ikki tomonlama jarayon sifatida qabul qilish mumkin.

1. Tashqi individuallashtirish:

Individuallashtirishning tashqi tomoni – bu ta'lim jarayonining mazmuni va shakllarini talabaning individual xususiyatlariga moslashtirish, uning individualligini rivojlantirish maqsadida pedagogik qoʻllab-quvvatlashni ta'minlash, shuningdek turli oʻzgarishlarga tayyorlash va oʻz-oʻzini yaxshilashga undaydigan motivatsiyani shakllantirishdan iborat.

2. Ichki individuallashtirish:

Individuallashtirishning ichki tomoni - bu talabaning oʻz individual intilishlari, hayotiy strategiyalarini shakllantirish, shaxs sifatida rivojlanish yoʻlini belgilashga qaratilgan ichki harakatlaridir. Ichki individuallashtirishning asosiy belgisi – shaxsning ongli ravishda oʻzini oʻzgartirishga intilishi.

Tashqi individuallashtirishning muhim xususiyati

Uning har bir talabaga alohida yoʻnaltirilganligidadir. Ya'ni, har bir talaba ta'lim muhitini qabul qiladi, oʻzlashtiradi. Yangi axborotni yaxlit qabul qilish – shaxsning ichki dunyosi kengayishiga, uni mazmun va ma'no bilan boyitishga olib keladi va u rivojlanishning ichki manbaiga aylanadi.

Bu jarayon "talabadan boshlanadi" – ya'ni individuallikni amalga oshirish, ijodiy oʻzini ifodalash, taʼlimiy va kasbiy rejalarni shakllantirish bilan namoyon boʻladi.

Tashqi va ichki individuallashtirish oʻzaro bogʻliq va bir-birini taʼminlovchi jarayonlardir.

Ularning oʻzaro taʼsiri talabalar uchun individual taʼlim yoʻlini tanlash, shaxsiy taʼlim trayektoriyasini shakllantirish va amalga oshirish huquqini taʼminlaydi.

Talabaning taʼlimiy rivojlanishi muvaffaqiyati quyidagilarga bogʻliq:

1. Ichki individuallashtirish – shaxsiy-faollik omillari va shaxsning oʻz taʼlimiy faoliyati xususiyati bilan belgilanadi;
2. Tashqi individuallashtirish – uning intensivligi va xususiyati bilan belgilanadi.

Turli bosqichlarda ichki va tashqi individuallashtirishning oʻzaro nisbati talabaning individual va shaxsiy oʻzgarish darajasini belgilaydi, uni oʻzini anglashga, oʻz yoʻlini belgilashga boʻlgan ehtiyojini ragʻbatlantiradi.

Individuallik va subektlik shakllana borgani sayin, tashqi individuallashtirishga boʻlgan ehtiyoj kamayadi, ichki individuallashtirishning ahamiyati esa oshib boradi.

Individuallashtirishni ikki tomonlama jarayon sifatida koʻrib chiqish mumkinligini inobatga olgan holda, biz shartli ravishda uning vositalarini ikki guruhga ajratishga harakat qildik:

1. Tashqi individuallashtirish vositalari – pedagoglar tomonidan qoʻllaniladigan usul va vositalar;
2. Ichki individuallashtirish vositalari – talabaning oʻz taʼlimiy faoliyatini tashkil etishi uchun ishlatiladigan vositalar.

Bunday ajratish davomida individuallashtirishning ikki tomoni ham bir-biri bilan chambarchas bogʻliqlqligini ifodalaydi.

Individuallashtirish vositalari

Tashqi tomoni (oʻqituvchi tashabbusi)	Ichki tomoni (talaba faolligi)
Diagnostika tashkil etish va oʻzini diagnostika qilishga undash	Oʻzini diagnostika qilish
Tanlov va muammoli vaziyatlar yaratish	Oʻzini tahlil qilish, refleksiya
Individual taʼlimiy faoliyatni rejalashtirishga yoʻl-yoʻriq berish	Faoliyatga maqsad qoʻyish (selepolaganiye)
Maqsad qoʻyish, tahlil va baholashga ragʻbatlantirish	Mustaqil tanlov imkoni
Muammoli savollar qoʻyish	Oʻz yoʻlini belgilash (anglash)
Texnologik xarita, metodik vositalar	Oʻz-oʻzini baholash
Mustaqil qaror qabul qilish	Faoliyatini oʻzi rejalashtirish

Axmetjanov M.M va boshqalarga koʻra: Kredit-modul tizimida "Talabaning mehnat sarfi" – auditoriya mashgʻulotlari, mustaqil ishlar va oʻquv rejasida koʻzda tutilgan boshqa faoliyatlarini oʻz ichiga oladi. Yaʼni ESTS kreditlari faqat auditoriya soatlari bilan chegaralanmasdan, talabalarning toʻla yuklamasiga tayanadi. Shuning uchun ESTS kreditlarini, talaba mehnat sarfining oʻquv fanlari boʻyicha shartli - sonli ifodasi deb hisoblash mumkin [5; 240-245-b].

ESTS ning asosiy tamoyillari - shaxsning individual tarzda oʻz qobilyatini toʻla rivojlanishi va royobga chiqarichi uchun shart-sharoitlar yaratish zaruriyligini koʻzda tutadi. Kredit-modul tizimiga asoslangan taʼlim jarayonida talabalarning individual taʼlimini tashkil etishning zaruratini yoritib berishda biz quyidagi xalqaro tan olingan "ESTS tamoyillari"ga tayanamiz:

1. Transferansy – bu ESTS tizimiga xohlagan shaxs yoki tashkilotning toʻsiqsiz kirishiga shart-sharoit yaratish. Ushbu shart-sharoit kuchli axborot targʻiboti vositasida yaratiladi, uning natijasida umumiy yangilik, aniqlik va ochiqlik muhiti shakllantiriladi.

Axborot targʻiboti quyidagilarni oʻz ichiga oladi:

- almashish sxemasiga kiritilgan talabalarning oʻqish natijalari haqida bir biriga oʻz vaqtida axborot yetkazib turish;
- oliy oʻquv yurtlarining oʻz axborot paketlari bilan muntazam almashib turishlari, taʼlim xizmatlari doirasida bir birini imkoniyatlarini oʻrganish;
- oliy oʻquv yurtlarida, ESTS haqida toʻla maʼlumotlarning mavjudligi.

MAKTAB TA'LIMI SCHOOL EDUCATION ШКОЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

2. **Agreyement** – Talaba bilan ikkala oliy ta'lim muassasasining ESTS koordinatorlari orasida tayyorlash mazmuni, o'qish tartibi va muddatlari, attestatsiua tadbirlari, o'quv rejalaridagi farqni bartaraf etish tartiblari haqida o'zaro kelishuvlarini anglatadi. Zamonaviy o'qitish texnologiyasi, oliy ta'lim ta'lim muassasasining jihozlanganligi, professor-o'qituvchilar tarkibi faqat ilmiy darajali, Yuqori malakali kadrlardan iborat bo'lishi, o'qitishning Yuqori sifati - ESTS uchun dastlabki zaruriy talablar hisoblanadi. O'quv jarayonini tashkil etishning ushbu tizimi, o'zigaxos xususiyatlargayega.
3. **Sredits** – Host universitetida (qabul qiladigan universitet) muvaffaqiuatli o'tilgan barcha fanlar Rost- universitetda (talabani boshqa OTM ga jo'natgan universitet) hisobga olinichi zarur.
4. **Ta'limning insonrarvarlashuvi** - bu shaxsning turli ta'lim xizmatlariga bo'lgan ehtiyojini qondirichi va ta'lim jarayonida inson qobilyatining oshilichini anglatadi. ESTS ta'limni davom yettirish uchun oliy ta'lim muassasasini, o'quv fanlarini va o'qituvchilarni tanlash imkoniyatini beradi.
5. **Ta'limning individuallashtiruvi** - bu har bir talabaning individual reja va ta'lim dasturlariga yega yekanligini ifoda yetadi. Talaba tanlovi asosidagi fanlar 70% ni, majburiu fanlar yesa 30% dan oshmaydi. Talabaning mustaqil ish hajmi 70% ni, auditoriyadagi ichi yesa 30% tashkil yetadi. Ushbu ko'rsatkishlar individual ta'limni tashkil etishga asos bo'lib xizmat qiladi.
6. **Ta'limning samaradorligi** – guruhda individual o'qitishli auditoriya mashg'ulotlari va talabaning mustaqil ishlarini uyg'unlashtirish orqali ta'minlanadi. Auditoriya o'quv vaqtining 70% gasha qismini individual o'qitishga, shuningdek umumiy o'quv vaqtining 70% gasha qismini mustaqil ishga ajratilishi o'quv fanlarining talabalar tomonidan o'z qobilyatlari darajasida o'zlashtirishga imkon yaratadi. Ushbu bilan ta'limning samaradorligi ta'minlanadi.

XULOSA

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, individual ta'lim muhiti bo'lajak maktabgacha ta'lim tarbiyachilarining kasbiy-metodik tayyorgarligini takomillashtirishda samarali pedagogik omil hisoblanadi. Ushbu yondashuv kasbiy kompetensiyalar, metodik madaniyat va pedagogik ijodkorlikni rivojlantirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 8 октябрдаги "Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш Концепциясини тасдиқлаш тўғрисида"ги ПФ-5847-сон Фармони. – Т.: Адолат, 2019. – 56 б.
2. Абдуллаева Б.С. Бўлажак ўқитувчилар мотивациясининг психофизиологик асослари: Пед. фан. ном. ... дисс. автореф. – Тошкент, 2010. – 45 б.
3. Исмоилова З.К. Маънавий-ахлоқий тарбиянинг назарий ва методик асослари: Монография. – Тошкент: Fan va texnologiya, 2006. – 145 б.
4. Мусурмонкулова Н.Н. Касбий тайёргарлик: назария ва амалиёт. – Тошкент: Noshir, 2019. – 180 б.
5. Ахметжанов М.М., Азизов К.Т., Турдиев М.Ш. Европа кредит-трансфер тизими (ECTS) ва уни Ўзбекистонда жорий этиш имкониятлари // Таълим ва инновацион тадқиқотлар. – Тошкент, 2020. – №6. – Б. 240-245.
6. Шомирзаев М.Х. Таълим технологияларини такомиллаштириш масалалари. – Тошкент: Фан, 2021. – 210 б.
7. Якиманская И.С. Личностно-ориентированное обучение в современной школе. – М.: Сентябрь, 1996. – 96 с.

13.00.00	Pedagogika fanlari
13.00.01	Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta’limotlar tarixi
13.00.02	Ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo‘yicha)
13.00.03	Maxsus pedagogika
13.00.04	Jismoniy tarbiya va sport mashg‘ulotlari nazariyasi va metodikasi
13.00.05	Kasb-hunar ta’limi nazariyasi va metodikasi
13.00.06	Elektron ta’lim nazariyasi va metodikasi (ta’lim sohalari va bosqichlari bo‘yicha)
13.00.07	Ta’limda menejment
13.00.08	Maktabgacha ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
13.00.09	Ijtimoiy pedagogika
07.00.00	Tarix fanlari
19.00.00	Psixologiya fanlari
01.00.00	Fizika-matematika fanlari
02.00.00	Kimyo fanlari
03.00.00	Biologiya fanlari
09.00.00	Falsafa fanlari
10.00.00	Filologiya fanlari
11.00.00	Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov
Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov
Musahhih: Alibek Zokirov
Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №1

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C–5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.